

Wersja zanonimizowana

Tłumaczenie

C-552/21-1

Sprawa C-552/21

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

7 września 2021 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Verwaltungsgericht Wiesbaden (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

31 sierpnia 2021 r.

Strona skarżąca:

FT

Strona przeciwna:

Land Hessen

6 K226/21.WI

**VERWALTUNGSGERICHT WIESBADEN (SĄD ADMINISTRACYJNY
W WIESBADEN)**

POSTANOWIENIE

W spornym postępowaniu administracyjnym

FT,

[...]

strona skarżąca

[...]

przeciwko

Land Hessen (krajowi związkowemu Hesja), reprezentowanemu przez Hessischer Beauftragter für Datenschutz und Informationsfreiheit (heskiego inspektora ochrony danych i wolności informacji),

[...]

– 93.01.21:0005-rt –

strona przeciwna

przy udziale:

SCHUFA Holding AG reprezentowanej przez zarząd,

[...]

dotyczącym

prawa o ochronie danych

Verwaltungsgericht Wiesbaden – 6. izba – [...]

postanowił w dniu 31 sierpnia 2021 r, co następuje:

- I. Postępowanie zostaje zawieszone.**
- II. Sprawa zostaje przedłożona na podstawie art. 267 TFUE Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej do rozstrzygnięcia w trybie prejudycjalnym w odniesieniu do następujących pytań:**
 - 1. Czy art. 77 ust. 1 w związku z art. 78 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych; Dz.U. UE z dnia 4 maja 2016 r., L 119, s. 1) (zwanego dalej „RODO”) należy interpretować w ten sposób, że wnioski organu nadzorczego, o których organ ten informuje zainteresowanego,**
 - a) mają charakter rozpatrzenia petycji z tym skutkiem, że sądowa kontrola decyzji organu nadzorczego w sprawie skargi na podstawie art. 78 ust. 1 RODO ogranicza się zasadniczo do tego, czy organ rozpatrzył skargę, prawidłowo zbadał przedmiot skargi i poinformował skarżącego o wyniku kontroli?**

lub

b) należy rozumieć jako wydaną przez organ publiczny decyzję co do istoty z tym skutkiem, że sądowa kontrola decyzji organu nadzorczego w sprawie skargi na podstawie art. 78 ust. 1 RODO prowadzi do tego, że sąd musi zweryfikować w pełni pod względem merytorycznym decyzję co do istoty, przy czym w konkretnym przypadku – na przykład w przypadku zredukowania zakresu uznania do zera – organ nadzorczy może również zostać zobowiązany przez sąd do konkretnego działania w rozumieniu art. 58 RODO?

2. Czy przechowywanie danych przez prywatne biuro informacji kredytowej, w którym dane osobowe z rejestru publicznego takiego jak „krajowe bazy danych” w rozumieniu art. 79 ust. 4 i 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U. L 141/19 z dnia 5 czerwca 2015 r.) są przechowywane bez konkretnego powodu, aby w przypadku zapytania móc udzielić informacji, jest zgodne z art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej z dnia 12 grudnia 2007 r. (Dz.U. C 303, s. 1, zwanej dalej „kartą”)?

3. Czy prywatne równoległe bazy danych (w szczególności bazy danych biura informacji kredytowej), które są tworzone obok państwowych baz danych i w których dane z państwowych baz danych (w niniejszym przypadku ogłoszeń upadłościowych) są przechowywane dłużej, są zasadniczo dopuszczalne jako uregulowane w wąskich ramach rozporządzenia (UE) 2015/848 w związku z prawem krajowym czy też z prawa do bycia zapomnianym zgodnie z art. 17 ust. 1 lit. d) RODO wynika, że dane te powinny zostać usunięte, jeżeli

a) jest przewidziany okres przetwarzania identyczny z rejestrem publicznym,

lub

b) jest przewidziany okres przechowywania dłuższy niż okres przechowywania przewidziany dla rejestru publicznego?

4. Jeżeli art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) RODO może stanowić jedyną podstawę prawną dla przechowywania danych przez prywatne biuro informacji kredytowej również w odniesieniu do danych przechowywanych w rejestrach publicznych, czy należy wówczas potwierdzić uzasadniony interes biura informacji kredytowej już wtedy, gdy biuro to przejmuje dane z rejestru

publicznego bez konkretnego powodu, tak aby dane te były następnie dostępne w przypadku zapytania?

5. Czy kodeksy postępowania zatwierdzone przez organy nadzorcze zgodnie z art. 40 RODO i przewidujące terminy kontroli i usunięcia danych dłuższe niż terminy przechowywania w rejestrach publicznych mogą zawieszać wyważenie interesów wymagane na podstawie art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) RODO?

Uzasadnienie:

I.

- 1 Skarżący kwestionuje wpis zwolnienia z pozostałej części długów w rejestrze biorącej udział w postępowaniu SCHUFA Holding AG, prywatnego biura informacji kredytowej. Żąda on od strony przeciwnej wpłynięcia na usunięcie wpisu przez SCHUFA Holding AG, który ma następujące brzmienie:

- 2 *Informacje z rejestrów publicznych.*

Zwolnienie z pozostałej części długów przyznane.

Ta informacja pochodzi z ogłoszeń sądów upadłościowych. W odniesieniu do niniejszego postępowania upadłościowego zostaliśmy poinformowani o przyznaniu zwolnienia z pozostałej części długów. Sygnatura 1IK1775–17 PLZ68159. Sprawa jest prowadzona przez sądy upadłościowe pod tą sygnaturą.

Data zdarzenia 10.9.2020 R.

- 3 Pismem z dnia 14 grudnia 2020 r. pełnomocnik skarżącego zwrócił się do SCHUFA Holding AG. W piśmie tym podniesiono sprzeciw zgodnie z art. 21 RODO wobec przeprowadzonego przetwarzania danych. Zdaniem pełnomocnika nie dokonano wyważenia interesów zgodnie z art. 6 ust. 1 zdanie pierwsze lit. f) RODO. W 2010 r. skarżący rozpoczął własną działalność w dziedzinie usług finansowych. Z związku z opóźnionym zwrotem podatku i podlegającymi następnie zapłacie zaliczkami na poczet podatku popadł w kłopoty z płynnością finansową. Ponadto z podmiotem świadczącym usługi finansowe została zawarta umowa w sprawie stornowania, która nagle doprowadziła do konieczności dokonania spłat. Skarżący nie mógł zaspokoić wierzytelności. Zdecydował się on zatem na wszczęcie postępowania upadłościowego. Po trzech latach uzyskano zwolnienie z pozostałej części długów, które zostało mu przyznane przez sąd upadłościowy. Przechowywanie danych przez SCHUFA Holding AG *de facto* uniemożliwiło skarżącemu prowadzenie normalnego życia, mimo że zostało udzielone zwolnienie z pozostałej części długów. Negatywny wpis obciąża go nie

tylko pod względem prywatnym, ale również zawodowym. Ma tu miejsce nietypowa sytuacja, która uzasadnia żądanie usunięcia wpisu zwolnienia z pozostałej części długów zgodnie z art. 17 RODO.

- 4 Pismem z dnia 12 stycznia 2021 r. SCHUFA Holding AG poinformowała następnie skarżącego, że celem art. 21 ust. 1 RODO nie jest ostatecznie pozbawienie gospodarki kredytowej informacji, która jest konieczna do starannej oceny zdolności kredytowej. Również w tym przypadku, w którym rzekomo poniesiona strata ekonomiczna jest osobiście odczuwana jako bardziej dotkliwa, nie powoduje to powstania prawa do sprzeciwu zgodnie z art. 21 ust. 1 RODO. Dla gospodarki kredytowej uczestniczącej w systemie informacyjnym decydujące jest, aby przekazywane były informacje, które są odpowiednie do tego, aby skłonić kredytodawcę do przeprowadzenia szczegółowej oceny zdolności kredytowej. SCHUFA Holding AG jest jedynie źródłem informacji, które nie musi jednak zastępować dalszego obowiązku przeprowadzania badania przez daną instytucję i jej decyzji o zawarciu umowy.
- 5 Przeciwko powyższym twierdzeniom skarżący zwrócił się wówczas do strony przeciwnej pismem z dnia 10 lutego 2021 r. Podkreśla on, że po roku zwolnienie z pozostałej części długu nie może już zostać odwołane (§ 303 ust. 2 Insolvenzordnung) (ustawy o postępowaniu upadłościowym, zwanej dalej „InsO”). Zasadnicze trzyletnie przechowywanie jest sprzeczne z prawem europejskim. Przyznanie zwolnienia z pozostałej części długu powinno umożliwić dłużnikowi ponowne uczestnictwo w życiu gospodarczym.
- 6 W odpowiedzi strona przeciwna poinformowała skarżącego w decyzji z dnia 17 lutego 2021 r., że wyraża zrozumienie dla sytuacji skarżącego, jednakże SCHUFA może przechowywać negatywne wpisy dotyczące zwolnienia z pozostałej części długu przez okres dłuższy niż okres przewidziany dla zwolnienia z wierzytelności. Podstawę prawną stanowi art. 6 ust. 1 lit. b) i lit. f) RODO oraz § 31 Bundesdatenschutzgesetz (ustawy federalnej o ochronie danych) z dnia 30 czerwca 2017 r., (BGBl. I s. 2097, ostatnio zmienionej ustawą z dnia 23 czerwca 2021 r., BGBl. I s. 1858, zwanej dalej „BDSG”). Dane osobowe, które są niezbędne do oceny zdolności kredytowej, mogą być przechowywane tak długo, jak jest to konieczne do celów, dla których zostały zatrzymane. Przy określaniu zdolności kredytowej dopuszczalne jest tworzenie z zachowania części grupy osób prawdopodobieństw zachowania innych osób, które również należały do tej grupy osób, a także ustalanie istotności statystycznej.
- 7 Pismem swojego pełnomocnika z dnia 26 lutego 2021 r. skarżący wniósł skargę na powyższą decyzję. Podnosi on, że twierdzenia strony przeciwnej składają się ze standardowych formuł tekstowych. Strona przeciwna jako organ nadzorczy nie sprawdziła, czy systemy generalnie działają bez usterek, ani nie wyjaśniła, czy zastosowanie danego systemu w konkretnych przypadkach jest zgodne z wymogami ustawowymi.

II.

1. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (zwana dalej „kartą”)

8 Artykuł 7 karty

„Poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego

Każdy ma prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, domu i komunikowania się”.

9 Artykuł 8 karty

„Ochrona danych osobowych

1. Każdy ma prawo do ochrony danych osobowych, które go dotyczą.

2. Dane te muszą być przetwarzane rzetelnie w określonych celach i za zgodą osoby zainteresowanej lub na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej ustawą. Każdy ma prawo dostępu do zebranych danych, które go dotyczą, i prawo do dokonania ich sprostowania.

3. Przestrzeganie tych zasad podlega kontroli niezależnego organu”.

10 Artykuł 47 karty

„Prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu

Każdy, kogo prawa i wolności zagwarantowane przez prawo Unii zostały naruszone, ma prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem, zgodnie z warunkami przewidzianymi w niniejszym artykule.

Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy. Każdy ma możliwość uzyskania porady prawnej, skorzystania z pomocy obrońcy i przedstawiciela.

Pomoc prawna jest udzielana osobom, które nie posiadają wystarczających środków, w zakresie w jakim jest ona konieczna dla zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości”.

2. ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. (Dz.U. UE z dnia 5 czerwca 2015 r., L 141, s. 19) w sprawie postępowania upadłościowego

11 „Artykuł 78

Ochrona danych

1. Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia w państwach członkowskich zastosowanie mają krajowe przepisy transponujące dyrektywę 95/46/WE, przy czym nie dotyczy to operacji przetwarzania, o których mowa w art. 3 ust. 2 dyrektywy 95/46/WE.

2. Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia przez Komisję zastosowanie ma rozporządzenie (WE) nr 45/2001”.

12 „Artykuł 79

„Obowiązki państw członkowskich względem przetwarzania danych osobowych w krajowych rejestrach upadłości

1 Każde państwo członkowskie przekazuje Komisji – do publikacji na europejskim portalu »e-Sprawiedliwość« – imię i nazwisko osoby fizycznej lub nazwę osoby prawnej, organu publicznego, agencji lub innego podmiotu wyznaczonego przez prawo krajowe do pełnienia funkcji administratora danych w rozumieniu art. 2 lit. d) dyrektywy 95/46/WE.

2. Państwa członkowskie zapewniają wdrożenie środków technicznych mających zapewnić bezpieczeństwo danych osobowych przetwarzanych w ich krajowych rejestrach upadłości, o których mowa w art. 24.

3. Państwa członkowskie odpowiadają za sprawdzenie, czy administrator danych wyznaczony przez prawo krajowe zgodnie z art. 2 lit. d) dyrektywy 95/46/WE, zapewnia przestrzeganie zasad jakości danych, zwłaszcza prawidłowości i aktualności danych przechowywanych w krajowych rejestrach upadłości.

4. Państwa członkowskie odpowiadają zgodnie z dyrektywą 95/46/WE za gromadzenie i przechowywanie danych w krajowych bazach i za decyzje powzięte w celu udostępnienia tych danych we wzajemnie połączonym rejestrze, który można przeglądać za pośrednictwem europejskiego portalu »e-Sprawiedliwość«.

5. Wśród informacji, które należy przekazać podmiotom danych, by mogły korzystać ze swoich praw – zwłaszcza z prawa do uzyskania usunięcia danych – państwa członkowskie podają termin dostępności danych osobowych przechowywanych w rejestrach upadłości”.

3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych – RODO); Dz.U. UE z dnia 4 maja 2016 r., L 119, s. 1).

13 Artykuł 6 RODO

„Zgodność przetwarzania z prawem

1. Przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy – i w takim zakresie, w jakim – spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków:

- a) osoba, której dane dotyczą, wyraziła zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych w jednym lub większej liczbie określonych celów;
- b) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy;
- c) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze;
- d) przetwarzanie jest niezbędne do ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, lub innej osoby fizycznej;
- e) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi;
- f) przetwarzanie jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią, z wyjątkiem sytuacji, w których nadrzędny charakter wobec tych interesów mają interesy lub podstawowe prawa i wolności osoby, której dane dotyczą, wymagające ochrony danych osobowych, w szczególności gdy osoba, której dane dotyczą, jest dzieckiem.

Akapit pierwszy lit. f) nie ma zastosowania do przetwarzania, którego dokonują organy publiczne w ramach realizacji swoich zadań.

[...]”.

14 Artykuł 17 RODO

„Prawo do usunięcia danych (»prawo do bycia zapomnianym«)

1. Osoba, której dane dotyczą, ma prawo żądania od administratora niezwłocznego usunięcia dotyczących jej danych osobowych, a administrator ma obowiązek bez zbędnej zwłoki usunąć dane osobowe, jeżeli zachodzi jedna z następujących okoliczności:

- a) dane osobowe nie są już niezbędne do celów, w których zostały zebrane lub w inny sposób przetwarzane;

- b) osoba, której dane dotyczą, cofnęła zgodę, na której opiera się przetwarzanie zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a) lub art. 9 ust. 2 lit. a), i nie ma innej podstawy prawnej przetwarzania;
- c) osoba, której dane dotyczą, wnosi sprzeciw na mocy art. 21 ust. 1 wobec przetwarzania i nie występują nadrzędne prawnie uzasadnione podstawy przetwarzania lub osoba, której dane dotyczą, wnosi sprzeciw na mocy art. 21 ust. 2 wobec przetwarzania;
- d) dane osobowe były przetwarzane niezgodnie z prawem;
- e) dane osobowe muszą zostać usunięte w celu wywiązania się z obowiązku prawnego przewidzianego w prawie Unii lub prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator;
- f) dane osobowe zostały zebrane w związku z oferowaniem usług społeczeństwa informacyjnego, o których mowa w art. 8 ust. 1.

2. Jeżeli administrator upublicznił dane osobowe, a na mocy ust. 1 ma obowiązek usunąć te dane osobowe, to – biorąc pod uwagę dostępną technologię i koszt realizacji – podejmuje rozsądne działania, w tym środki techniczne, by poinformować administratorów przetwarzających te dane osobowe, że osoba, której dane dotyczą, żąda, by administratorzy ci usunęli wszelkie łącza do tych danych, kopie tych danych osobowych lub ich replikacje”.

15 Artykuł 77 RODO

„Prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego

1. Bez uszczerbku dla innych administracyjnych lub środków ochrony prawnej przed sądem każda osoba, której dane dotyczą, ma prawo wnieść skargę do organu nadzorczego, w szczególności w państwie członkowskim swojego zwykłego pobytu, swojego miejsca pracy lub miejsca popełnienia domniemanego naruszenia, jeżeli sądzi, że przetwarzanie danych osobowych jej dotyczące narusza niniejsze rozporządzenie”.

16 Artykuł 78 RODO

„Prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko organowi nadzorcemu

1. Bez uszczerbku dla innych administracyjnych lub pozasądowych środków ochrony prawnej każda osoba fizyczna lub prawna ma prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko prawnie wiążącej decyzji organu nadzorczego jej dotyczącej.

2. Bez uszczerbku dla innych administracyjnych lub pozasądowych środków ochrony prawnej każda osoba, której dane dotyczą, ma prawo do skutecznego

środka ochrony prawnej przed sądem, jeżeli organ nadzorczy właściwy zgodnie z art. 55 i 56 nie rozpatrzył skargi lub nie poinformował osoby, której dane dotyczą, w terminie trzech miesięcy o postępach lub efektach rozpatrywania skargi wniesionej zgodnie z art. 77.

3. Postępowanie przeciwko organowi nadzorczemu zostaje wszczęte przed sądem państwa członkowskiego, w którym organ nadzorczy ma siedzibę”.

4. Insolvenzordnung (ustawa o postępowaniu upadłościowym, zwana dalej „InsO”) z dnia 5 października 1994 r. (BGBl. I s. 2866), ostatnio zmieniona art. 5 ustawy z dnia 16 lipca 2021 r. (BGBl. I s. 2947)

17 Paragraf 9 InsO – **Ogłoszenie publiczne**

„(1) Ogłoszenie publiczne następuje w drodze centralnego i obejmującego wszystkie kraje związkowe opublikowania w Internecie; może to nastąpić we fragmentach. Dłużnik powinien być dokładnie oznaczony, w szczególności należy podać jego adres i dziedzinę działalności. Ogłoszenie uważa się za dokonane po upływie dwóch kolejnych dni od dnia opublikowania.

(2) Sąd upadłościowy może zarządzić inne ogłoszenia, o ile przewiduje to prawo krajów związkowych. Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz (federalne ministerstwo sprawiedliwości i ochrony konsumentów) jest upoważnione do regulowania w drodze rozporządzenia z mocą ustawy, za zgodą Bundesratu, szczegółów centralnego i obejmującego wszystkie kraje związkowe opublikowania w Internecie. W tym zakresie należy w szczególności ustanowić terminy usunięcia oraz przepisy zapewniające, że ogłoszenia:

1. pozostają nienaruszone, kompletne i aktualne,

2. mogą być w każdym czasie przyporządkowane zgodnie z ich pochodzeniem.

(3) Publiczne ogłoszenie jest wystarczającym dowodem doręczenia wszystkim stronom, nawet jeśli niniejsza ustawa przewiduje oprócz tego ogłoszenia szczególne doręczenie”.

18 Paragraf 286 InsO – **Zasada**

„Jeżeli dłużnik jest osobą fizyczną, zostaje zwolniony zgodnie z §§ 287–303a z zobowiązań wobec wierzycieli upadłościowych, które nie zostały wykonane w postępowaniu upadłościowym”.

19 Paragraf 287a InsO – **Orzeczenie sądu upadłościowego**

(1) Jeżeli wniosek o zwolnienie z pozostałej części długów jest dopuszczalny, sąd upadłościowy stwierdza w drodze postanowienia, że dłużnik uzyska zwolnienie z pozostałej części długów, jeśli wypełni obowiązki określone w §§ 295 i 295a i nie są spełnione przesłanki odmowy przewidziane w §§ 290, 297 i 298. 2

Postanowienie należy podać do wiadomości publicznej. 3 Dłużnikowi przysługuje natychmiastowe zażalenie na postanowienie”.

5. Verordnung zu öffentlichen Bekanntmachungen in Insolvenzverfahren im Internet (rozporządzenie w sprawie publicznych ogłoszeń w postępowaniach upadłościowych w Internecie) z dnia 12 lutego 2002 r. (BGBl. I 2002, s. 677)

20 Paragraf 1

„Ogłoszenia publiczne w postępowaniach upadłościowych w Internecie muszą spełniać wymogi niniejszego rozporządzenia. Ogłoszenie może zawierać wyłącznie dane, które podlegają obowiązkowi podania do wiadomości publicznej zgodnie z ustawą o postępowaniu upadłościowym lub innymi przepisami, które przewidują publiczne ogłoszenie w postępowaniach upadłościowych”.

21 Paragraf 3 Terminy usunięcia

„(1) Ogłoszenie danych z postępowania upadłościowego, w tym wszczęcia postępowania, w elektronicznym systemie informacyjnym i komunikacyjnym zostaje usunięte nie później niż w terminie sześciu miesięcy po uchyleniu postępowania upadłościowego lub uprawomocnieniu się umorzenia postępowania upadłościowego. Jeżeli postępowanie nie zostaje wszczęte, termin rozpoczyna bieg od dnia uchylenia opublikowanych środków zabezpieczających.

(2) Do ogłoszeń w postępowaniu w sprawie zwolnienia z pozostałej części długów, w tym postanowienia na podstawie § 289 ustawy o postępowaniu upadłościowym, stosuje się ust. 1 zdanie pierwsze, z zastrzeżeniem, że termin zaczyna biec od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o zwolnieniu z pozostałej części długów.

(3) Inne ogłoszenia, o których mowa w ustawie o postępowaniu upadłościowym, zostają usunięte w terminie miesiąca od pierwszego dnia opublikowania”.

6. Bundesdatenschutzgesetz (ustawa federalna o ochronie danych) (zwana dalej „BDSG”) z dnia 30 czerwca 2017 r., (BGBl. I s. 2097, ostatnio zmieniona ustawą z dnia 23 czerwca 2021 r., BGBl. I s. 1858)

22 Paragraf 31 BDSG

„Ochrona obrotu gospodarczego w przypadku scoringu i informacji dotyczących zdolności kredytowej

(1) Wykorzystanie wartości prawdopodobieństwa dotyczącego określonego przyszłego zachowania osoby fizycznej w celu podjęcia decyzji o zawarciu, wykonaniu lub rozwiązaniu umowy z tą osobą (scoring) jest dozwolone tylko wtedy, gdy

1. były przestrzegane przepisy prawa o ochronie danych;

2. dane wykorzystane do obliczenia wartości prawdopodobieństwa w oparciu o naukowo uznaną procedurę matematyczno-statystyczną są w sposób możliwy do wykazania istotne dla obliczenia prawdopodobieństwa określonego zachowania;
3. do obliczania wartości prawdopodobieństwa nie były wykorzystywane wyłącznie dane adresowe oraz
4. w przypadku wykorzystania danych adresowych osoba, której dane dotyczą, została poinformowana o zamierzonym wykorzystaniu tych danych przed obliczeniem wartości prawdopodobieństwa; fakt poinformowania należy udokumentować.

[...]”.

III.

1. W przedmiocie pierwszego pytania prejudycjalnego

- 23 W ramach wniosku o dopuszczenie odwołania w postępowaniu, które także dotyczy zwolnienia z pozostałej części długów oraz SCHUFA Holding AG [wyrok Verwaltungsgericht Wiesbaden (sądu administracyjnego w Wiesbaden) z dnia 7 czerwca 2021, sygnatura 6 K 307/20.WI) będący stroną przeciwną organ nadzorczy zajął stanowisko, że art. 77 ust. 1 RODO nie przewiduje, iż konieczna jest kontrola sądowa prawidłowości decyzji w sprawie skargi pod względem merytorycznym. Przeciwnie, chodzi o prawo do skargi ukształtowane jako prawo do petycji, które podlega kontroli prawnej jedynie w ograniczonym stopniu. W ramach sądowej kontroli „skuteczna” ochrona prawna ogranicza się do tego, czy organ w ogóle zajmuje się skargą osoby, której dane dotyczą, i informuje ją we wskazanych terminach o stanie i wyniku skargi. Artykuł 78 ust. 1 RODO nie przewiduje dalej idącej kontroli sądowej.
- 24 W odniesieniu do charakteru prawnego decyzji krajowego organu nadzorczego, o której mowa w art. 77 RODO, istnieją różne stanowiska prawne. W orzecznictwie z jednej strony prezentowany jest pogląd, że rozpatrzenie skargi należy oceniać w oparciu o kryterium oceny dla petycji, tj. rozpatrzenie skargi należy uznać za właściwe, jeżeli pozwany organ ustali okoliczności faktyczne i uzasadni swoją ocenę prawną w odniesieniu do twierdzeń skargi, jak również przedmiotu skargi nie tylko pustymi frazesami i poinformuje o tym wyniku skarżącego [...]. Orzecznictwo, które przyjmuje istnienie prawa podobnego do petycji, argumentuje, że art. 77 ust. 1 RODO nie zmienił niczego w stosunku do starego stanu prawnego (art. 28 ust. 4 dyrektywy 95/46/WE).
- 25 Sąd odsyłający ma wątpliwości, czy to stanowisko jest zgodne z art. 77 ust. 1 RODO. Zgodnie z art. 77 ust. 1 RODO właśnie nie wystarczy, że organ zajmuje się skargą, prawidłowo bada przedmiot skargi i informuje o wyniku kontroli. Zasady ustanowione w tym względzie przez orzecznictwo odpowiadają bowiem zasadom petycji i ograniczają prawo do skutecznego środka ochrony prawnej

przed sądem przeciwko organowi nadzorczemu, o którym mowa w art. 78 ust. 1 RODO.

- 26 Prawdą jest, że pierwotny art. 28 ust. 4 dyrektywy 95/46/WE był sformułowany podobnie do obecnie obowiązującego art. 77 ust. 1 RODO i zgodnie ze starym prawem w Niemczech została przyjęta procedura quasi petycyjna. Dyrektywa 95/46/WE nie przewidywała jednak prawa do skutecznej ochrony prawnej, jak ma to miejsce obecnie [art. 78 RODO; zob. także art. 53 dyrektywy (UE) 2016/680]. Obecnie na mocy prawa europejskiego nawiązuje się bowiem do **skutecznego** środka ochrony prawnej, o którym mowa w art. 47 karty [zob. art. 1 ust. 2 RODO i art. 1 ust. 2 dyrektywy (UE) 2016/680]. Zatem prawodawca Unii dokonał wyraźnego rozróżnienia między skutecznym środkiem ochrony prawnej a petycją (art. 44 karty). W każdym razie quasi petycyjne rozpoznanie skargi nie prowadziłoby w niniejszej sprawie do skutecznego środka ochrony prawnej, a jedynie do „jakiegoś rodzaju” środka ochrony prawnej.
- 27 Wykonywanie RODO byłoby wówczas związane w znacznej mierze z dochodzeniem prywatnych środków ochrony prawnej w rozumieniu art. 79 RODO i tym samym byłoby przede wszystkim zadaniem prywatnym. To, że nie może tak być w rozumieniu RODO, wynika z tego, że wdrożenie wymogów RODO jest zadaniem państw członkowskich i ich krajowych organów administracji [art. 57 ust. 1 lit. a) rozporządzenia RODO]. W szczególności wyraźnie określone w art. 51 ust. 1 RODO zadanie krajowych organów nadzorczych polegające na ochronie podstawowych praw i wolności osób fizycznych w związku z przetwarzaniem byłoby bezskuteczne, gdyby organy nadzorcze nie mogły zostać zobowiązane do wykonywania swoich zadań za pomocą skutecznych środków ochrony prawnej. Taki wniosek można również wyciągnąć z motywu 141: zgodnie z tym motywem osoba fizyczna ma prawo do skutecznego środka ochrony prawnej, jeżeli „organ nadzorczy nie reaguje na skargę [...] choć jest to niezbędne do ochrony praw tej osoby”.
- 28 Mając na uwadze cel RODO, ale także rozporządzenia (UE) 2016/680, polegający na zapewnieniu, w wykonaniu art. 7 i 8 karty, skutecznej ochrony swobód i praw podstawowych osób fizycznych, w szczególności ich prawa do życia prywatnego i do ochrony danych osobowych, prawu do skargi nie można nadać wykładni zawężającej w ten sposób, że organ nadzorczy musi działać „jakkolwiek” (podobnie także wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 czerwca 2021 r., C-645/19, ECLI:EU:C:2021:483, pkt 91). Mając również na uwadze, że w przypadku przetwarzania transgranicznego także organ nadzorczy innego państwa członkowskiego mógłby stwierdzić, że dane przetwarzanie danych jest sprzeczne z przepisami zawartymi w RODO (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 czerwca 2021 r., C-645/19), tym bardziej konieczne jest uprawnienie sądu do kontroli odpowiedniej decyzji krajowego organu nadzorczego w postępowaniu w sprawie skargi, o którym mowa w art. 77 i nast. RODO.

- 29 Oberverwaltungsgericht Koblenz (wyższy sąd administracyjny w Koblencji), który orzekł w wyroku z dnia 26 października 2020 r. (sygnatura 10 A 10613/20.OVG) w zawisłej przed nim sprawie, że skarżący nie ma prawa do decyzji o określonej treści ani określonego rozstrzygnięcia w sprawie, nie przedstawił w tamtym przypadku Trybunałowi Sprawiedliwości do ostatecznego wyjaśnienia pytania dotyczącego rozporządzenia (UE) 2016/679, w tym przypadku art. 78 ust. 1 RODO.
- 30 W przekonaniu sądu organowi nadzorczemu przysługuje jednak margines oceny i pewien zakres uznania. Zgodnie z art. 57 ust. 1 lit. a) RODO każdy organ nadzorczy monitoruje i egzekwuje stosowanie RODO. Artykuł 58 RODO reguluje kompetencje organu nadzorczego (podobnie także wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14 czerwca 2021 r., C-645/19). Pod tym względem procedura nie różni się w żaden sposób od trójstronnych konstelacji w prawie krajowym, w których osoba ubiegająca się o ochronę prawną stara się uzyskać działanie organu na niekorzyść prywatnej osoby trzeciej w celu wyegzekwowania podmiotowego prawa publicznego. Również w takim przypadku organ musi w pełni ustalić stan faktyczny według twierdzeń skarżącego i działać w ramach przysługującego mu uznania do podjęcia interwencji. Uznanie to zostaje jednak zredukowane do zera, jeśli podmiotowe prawa publiczne zostały naruszone. W tym względzie nic nie przemawia w niniejszej sprawie przeciwko temu, by postępowania ze skarg przeciwko organowi nadzorczemu na podstawie RODO wszczęte przez zainteresowaną osobę trzecią – skarżącego – należało traktować dokładnie tak samo jak czyni to kilkudziesięcioletnia praktyka niemieckich sądów administracyjnych w prawie krajowym.
- 31 W celu uzyskania jednolitej wykładni konieczne jest udzielenie odpowiedzi na pytanie pierwsze. Sąd odsyłający skłania się, zgodnie z tym, co zostało stwierdzone wcześniej, do dokonania wykładni w ten sposób, że wydana przez organ nadzorczy decyzja co do istoty podlega w pełni merytorycznej kontroli sądu, przy czym organ nadzorczy może zostać zobowiązany do działania jedynie wtedy, gdy nie można stwierdzić zgodnych z prawem alternatyw (jak w przypadku wspomnianego zredukowania zakresu uznania do zera). Jedynie w ten sposób można zapewnić skuteczny środek ochrony prawnej. Nawet jeśli organ nadzorczy jest w pełni niezależny (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2010 r., C-518/07, ECLI:EU:C:2010:125), ta niezależność nie może prowadzić do arbitralnego pozbawienia sankcji działania, co miałoby jednak miejsce w przypadku quasi petycyjnego charakteru.

2. W przedmiocie pytań prejudycjalnych od drugiego do piątego

- 32 Prywatne biura informacji kredytowej otrzymują od państwa, w niniejszej sprawie Schufa Holding AG od administracji sądowej Nadrenii-Palatynatu, wszystkie wpisy z rejestrów publicznych, tu konkretnie z rejestru dłużników oraz rejestru upadłości. W niniejszym przypadku chodzi konkretnie o wpis i publiczne ogłoszenie zwolnienia z pozostałej części długów na stronie internetowej „insolvenzbekanntmachungen.de” prowadzonej w imieniu niemieckich krajów

związkowych przez Nadrenię Północną-Westfalię. Nie jest przy tym jasne, czy istnieje uregulowanie dotyczące wspólnego postępowania zgodnie z art. 26 RODO.

- 33 W świetle art. 6 i 7 karty powstaje w tym kontekście pytanie, czy wpisy z rejestrów publicznych mogą być przenoszone w niezmienionej postaci do rejestrów prywatnych, gdy nie istnieje konkretny powód do przechowywania danych przez prywatne biuro informacji kredytowej. Celem przechowywania danych jest umożliwienie wykorzystania danych w przypadku ewentualnego zapytania o informację, na przykład przez bank. Kwestią całkowicie otwartą jest, czy takie zapytanie o udzielenie informacji będzie kiedykolwiek miało miejsce. To prowadzi ostatecznie do zatrzymywania danych, przede wszystkim wtedy, gdy dane zostały już usunięte z krajowego rejestru z uwagi na upływ terminu ich przechowywania.
- 34 Prawo krajowe (§ 31 BDSG) zawiera przepisy dotyczące tzw. scoringu przez biura informacji, aczkolwiek poddaje je zastrzeżeniu zgodności z (europejskim) prawem o ochronie danych, § 31 ust. 1 pkt 1 BDSG. Prawo krajowe nie przewiduje terminu usunięcia danych w odniesieniu do baz danych biur informacji kredytowej.
- 35 W niniejszej sprawie strona przeciwna wychodzi z założenia, że te dane osobowe służą ocenie zdolności kredytowej i mogą być przechowywane tak długo, jak jest to konieczne do celów, dla których są przechowywane. Z uwagi na brak uregulowania przez ustawodawcę krajowego organy nadzorcze zawarły ze stowarzyszeniem biur informacji kredytowej tzw. „Codes of Conduct”, które przewidują usunięcie danych dokładnie po upływie trzech lat od dokonania wpisu w bazie danego biura informacji kredytowej [zob. „Verhaltensregeln für die Prüf- und Löschfristen von personenbezogenen Daten durch die deutschen Wirtschaftsauskunfteien” (kodeksy postępowania w zakresie terminów kontroli i usuwania danych osobowych przez niemieckie biura informacji kredytowej) z dnia 25 maja 2018 r. przyjęte przez stowarzyszenie „Die Wirtschaftsauskunfteien e. V.”, które zostały zatwierdzone przez organy nadzorcze zgodnie z art. 40 RODO].
- 36 To oznacza, że sporne zwolnienie z pozostałej części długów należy usunąć z publicznego rejestru ogłoszeń upadłościowych po 6 miesiącach, zaś prywatne biura informacji kredytowych (tylko siedem dużych przedsiębiorstw) mogą je przechowywać znacznie dłużej, ewentualnie przez kolejne trzy lata i przetwarzać je w przypadku udzielania informacji.
- 37 W przekonaniu sądu odsyłającego istnieją wątpliwości co do tego, czy „równoległe przechowywanie” tych danych poza rejestrami państwowymi jest w ogóle dopuszczalne w przypadku wielości prywatnych przedsiębiorstw. Należy mieć na uwadze, że biorąc udział w postępowaniu Schufa Holding AG jest tylko jednym z kilku biur informacji kredytowej i dlatego dane są często przechowywane w ten sposób w Niemczech, co oznacza poważną ingerencję

w prawo podstawowe określone w art. 7 karty. Dzieje się tak głównie dlatego, że takie „przechowywanie danych” nie jest uregulowane ustawowo i może poważnie ingerować w działalność gospodarczą osoby, której dane dotyczą, zarówno w sposób uzasadniony, jak i nieuzasadniony [...].

- 38 Ponadto zgodnie z RODO przetwarzanie i tym samym przechowywanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy spełniony jest jeden z warunków określonych w art. 6 ust. 1 RODO. W niniejszym przypadku w rachubę wchodzi jedynie art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) RODO. Schufa Holding AG jako przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą nie wykonuje bowiem zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej [art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. e) RODO] [...].
- 39 Więcej niż wątpliwy jest również prawnie uzasadniony ogólny interes realizowany przez administratora (w niniejszej sprawie przez Schufa Holding AG) lub przez stronę trzecią (np. bank udzielający kredytu), o którym mowa w art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) rozporządzenia RODO. Istnieje co najwyżej zasadniczy interes biura informacji kredytowej w przechowywaniu informacji o zwolnieniu z pozostałej części długów, ponieważ chodzi o dane istotne pod względem gospodarczym, a Schufa Holding AG zarabia na tym pieniądze, jeśli przy sprawdzaniu zdolności kredytowej dokonuje jeszcze oceny.
- 40 Jest to jednak sprzeczne z duchem przepisu § 3 Verordnung zu öffentlichen Bekanntmachungen in Insolvenzverfahren im Internet (rozporządzenia w sprawie publicznych ogłoszeń w postępowaniach upadłościowych w Internecie) (zwanego dalej „InsBekV”), które zakłada okres przechowywania (tylko) w rejestrze upadłości wynoszący sześć miesięcy [...]. Niezbędne wyważenie interesów mogłoby prowadzić do uzasadnienia przetwarzania danych tylko wtedy, gdy dane z rejestru upadłości są rzeczywiście pilnie potrzebne do dostarczenia informacji o sytuacji gospodarczej.
- 41 Ponadto niemiecki ustawodawca przewiduje w § 3 InsBekV jedynie względnie krótki okres przechowywania informacji o zwolnieniu z pozostałej części długów w rejestrze upadłości wynoszący sześć miesięcy. Przepis § 3 InsBekV ma z kolei swoją podstawę prawną w art. 79 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U. UE L 141, s. 19), zgodnie z którym państwa członkowskie podają podmiotom danych termin dostępności danych osobowych przechowywanych w rejestrach upadłości, by mogły one korzystać ze swoich praw, zwłaszcza z prawa do uzyskania usunięcia danych. Prawo to nie znajduje zastosowania w przypadku przechowywania w wielu „prywatnych” rejestrach, w których dane są przechowywane dłużej.
- 42 To prowadzi do zasadniczego pytania, czy dane z rejestru upadłości mogą być w ogóle w całości przeniesione do „prywatnej” bazy danych, ponieważ przeglądanie danych w rejestrze upadłości w przypadku prawnie uzasadnionego interesu jest w każdym razie możliwe dla biura informacji kredytowej, o ile dane

są tam przechowywane. Gdyby miano zezwolić na dopuszczalne przechowywanie przez biuro informacji kredytowej, doprowadziłoby to do równoległego przechowywania danych, a podmiot danych zostałby pozbawiony możliwości skorzystania z prawa do usunięcia danych przez sąd upadłościowy. Zatem miałyby miejsce swego rodzaju zatrzymywanie danych przez przechowujące biura informacji kredytowej. Sąd odsyłający zaprzecza, by takie zatrzymywanie miałyby być dopuszczalne w kontekście art. 8 karty oraz art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) RODO. Ponadto podmiot danych musiałby często dochodzić swoich praw wobec wszystkich biur informacji kredytowej, co ostatecznie prowadzi do konieczności składania wielu wniosków o usunięcie i utrudnia skuteczną ochronę prawną.

- 43 Jeżeli dopuszczalność przechowywania danych z rejestrów publicznych przez prywatne przedsiębiorstwa (biura informacji kredytowej) zostanie potwierdzona, jak to obecnie czyni organ nadzorczy, powstaje wówczas pytanie, czy zatwierdzone prywatne kodeksy postępowania, o których mowa w art. 40 RODO, które określają standardowe terminy usunięcia, należy uwzględnić przy wyważaniu interesów zgodnie z art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) RODO. Biorąc udział w postępowaniu Schufa Holding AG, jak również będący stroną przeciwną organ nadzorczy przyjmują, że „uprawnienie do przechowywania” informacji o zwolnieniu z pozostałej części długów istnieje zgodnie z „Codes of Conduct” przez okres trzech lat.
- 44 W tym względzie sąd odsyłający zgadza się z Oberlandesgericht Schleswig-Holstein (wyższym sądem krajowym w Szlezwiku-Holsztynie), który uważa, że terminy kontroli i usunięcia danych określone w pkt II.2.b) kodeksów postępowania są sprzeczne w odniesieniu do zwolnienia z pozostałej części długów z przepisami zawartymi w § 9 InsO, § 3 InsoBekVO [wyrok Oberlandesgericht Schleswig-Holstein (wyższego sądu krajowego w Szlezwiku-Holsztynie) z dnia 4 czerwca 2021 r., 17 U 15/21, II. 1. c) cc)]. Kodeksy postępowania nie prowadzą więc do zgodności z prawem przetwarzania (przechowywania) danych. Zatem kodeksy te – nawet zatwierdzone przez organy nadzorcze – nie mogą zostać uwzględnione przy niezbędnym wyważaniu interesów zgodnie z art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) rozporządzenia RODO, i to ani w przypadku prawnie uzasadnionego interesu biura informacji kredytowej, ani w przypadku okresu przechowywania i tym samym terminów usunięcia danych.
- 45 Przeciwnie, zdaniem sądu odsyłającego, w razie dopuszczalnego przechowywania danych z rejestrów publicznych przez biura informacji kredytowej, w przypadku takich „prywatnych podmiotów” muszą obowiązywać maksymalnie takie same terminy przechowywania i usunięcia danych jak w rejestrach publicznych. To oznacza, że dane, które należy usunąć z rejestru publicznego, musiałyby również zostać jednocześnie usunięte przez wszystkie prywatne biura informacji kredytowej, które dodatkowo przechowują te dane.
- 46 Ponieważ w niniejszym przypadku chodzi o zasadniczą kwestię przechowywania danych z rejestrów publicznych przez przedsiębiorstwa prywatne, a w razie

udzielenia odpowiedzi twierdzącej o to, kiedy te dane mają zostać przez nie usunięte, niniejsze postępowanie zostaje zawieszone i sprawa zostaje przedłożona Trybunałowi Sprawiedliwości. Rozstrzygnięcie w niniejszym postępowaniu zapadnie ostatecznie w zależności od odpowiedzi udzielonej przez Trybunał Sprawiedliwości na te wysoce sporne pytania dotyczące art. 7 i 8 karty oraz art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) RODO.

IV.

47 Postanowienie nie podlega zaskarżeniu.

[...]

Wiesbaden, dnia 31 sierpnia 2021 r.

[...]

[adnotacja o odpisie; podpisy]